

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: ВЕРДЖЕН 4-0257 — Тел. У. Н. Консу: ВЕРДЖЕН 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БІЛ ПРОТИ ШПИГІВ ПЕРЕЙШОВ У ПАЛАТІ

Вашингтон, 15 березня. — Палата репрезентантів 363 голосами проти 2 ухвалила законопроект, випрацьований адміністрацією, який точніше засвоює шпигунство, саботаж і підіривні затії і підвинує кари за ці злочини. Проти його голосували Віто Маркентоніо й К. Павлі — оба з Нью Йорку. Бил був підготований міждепартаментовою розвідною комісією й доручений Конгресові до ухвалення Палата звернула спеціальну увагу на обмеження діяльності чужинних агентів при допомозі американських урядовців, як це траплялося в минулому й тому продовжила постанову про задоволення шпигунських злочинів до десяти років замість до трьох, як це було досі. Для урядовців, які допомагають шпигам, задоволення буде рахуватися до десяти років після закінчення служби.

ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ПОЗИЧКИ НА МЕШКАННЯ УХВАЛЕНИЙ В СЕНАТІ ЗІ ЗМІНАМИ.

Сенат ухвалив бил про федеральні позиції на будову середньої вартості мешканських домів, однак з деякими обмеженнями. Початково законопроект мав на меті допомогти будові кооперативних домів догнати вартість позицій з федерального фонду. Такий проект перейшов у палату репрезентантів, яка призначила на це два біліони доларів. Сенат підвищив позичковий фонд до півтретя біліона — однак усунув постанову, що позиції мають бути давані на кооперативні домів або, що позиції з приватних установ можуть бути гарантовані урядом на 40 років. Для узгодження сенатського проекту з палатним бил піде під наряди спільної конференції обох палат.

ОДИН ЧЕК НА ЗАПЛАТУ \$36,000,000 ПОДАТКУ.

Нью Йорк. — Ньюйорська податкова округа, яка дістає податкові викази й податки за 1949 р., дістала від одної фірми чек у висоті \$36,000,000 на заплата податку за останній квартал. Річний податок цієї фірми виносить \$144,000,000 а прихід біля \$375,000,000. Імені фірми не оголошено. Сказано тільки, що це краєва фірма, яка має свій осідок у Нью Йорку. У середу 15 березня перед північчю минує реченець до висилання податкових виказів і плачення особисто доходного федерального податку за минулий рік. Хто запізниться, платити грошеву кару. Минулого року податкові уряди звертали багато грошей з заплачених податків тому, що податковий закон перейшов після того, як частина податків була вже побрана. Цього року таких зворотів буде менше.

ГОРИ КЕТСКІ ОСЕРЕДКОМ СПРОБ ДЛІА ШТУЧНОГО ДОШУ.

Нью Йорк. — Департаменти: водний і поліційний роблять усі зусилля для допомоги інженерам, зайнятим планами викликання штучного дощу для наповнення міських збірників водою. Голова виправи, д-р Волес Е. Говел, поїде в гори Кетскі, у середній частині стейту, щоб там заложити головну квартиру для своїх дослідів над хмарами.

АЧЕСОН ОБІЩОЄ ДОПОМОГУ АЗІЙЦЯМ У БОРОТБІ ПРОТИ СОВЕТСЬКОГО КОМУНІЗМУ

Сан Франсиско, 15 березня. — У промові в Камонвелт Клубі сказав секретар стейту Дін Ачесон, що Америка є справжнім провідником революції, яка тепер обняла Азію. Водночас він обіцяв підтримку й обмежену фінансову допомогу для незалежницького руху на Сході, якщо цей рух не буде комуністичним. Він ствердив, що Советська Росія пробує перекинутися на свій лад свободолубні рухи народів і використувати для своїх імперіалістичних цілей змагання народів до волі одної половини світу. Він вказав на Китай, як на приклад, як Совети це роблять. Він остеріг китайських комуністів, що „їхні агресивні або підіривні затії по кордонах їхньої країни“ можуть принести тільки поважні турботи для них самих і полати чартер Об'єднаних Держав.

Способи американської підтримки.

Секретар Ачесон виявив теж умови, на яких азійські народи можуть дістати допомогу від Злучених Держав. „Азійські народи впродовж десяти років були зайняті революцією, при допомозі якої вони пробували позбутися нужди і поневолення з минулих сторіч. Це не припадок, що їхні замисли й наші були однакові. Американці були провідниками революції, яка йшла впродовж півтора сторіччя. Це була революція простого народу... ось причина, чому ми противні поширенню комунізму. — Американці поборюють комунізм тому, що це є зазіс і знаряддя, якими Советська Росія пробує поширити свою абсолютну владу по якнайдалших закутках світу. Ми не хочемо використувати народів Азії для наших цілей. Навпаки, ми хочемо їм допомогти досягнути їхні спеціальні цілі і в міру наших власних засобів. Тому в деяких випадках ми можемо допомогти народам військовою силою, в інших випадках ми можемо дати позичку таку, як дістала Індонезія у висоті сто мільйонів доларів. Ще в інших випадках поміч може бути в технічних засобах.

Затії комуністів в Китаю.

Зразком, як діють комуністи, може послужити Китай, сказав Ачесон. У тому краю комунізм виявив своє правдиве обличчя і насправину ціль своєї „революції“. В часі, коли більше ніж 500 мільйонів народів досягнули національної незалежності, Китай підписав з Росією союз, який віщує лише імперіалістичного панування.

Описав згадав Ачесон про удавану позичку Советів у висоті \$300,000,000, бо ця позичка змінилася була менша на одну четвертину через зміну вартості російського рубля. Він згадав теж про голод у Китаю, внаслідок якого 40,000,000 китайців заглядає смерть у вічі. „Мільйони китайців умирають з голоду, а водночас великі транспортні харчі йдуть з Китаю до Советів“ — ствердив американський секретар.

Ачесон запевнив підтримку китайцям у їхнім змаганні до незалежності, покликуючися на 50-річну приязнь Злучених Держ до китайського народу.

ЖАХЛИВЕ МАРЕВО ГОЛОДУ В КИТАЮ

Гонг Конг, 16 березня. — Над комуністичним Китаєм зависло жорстоке марево голоду, найжахливіше за останніх 72 роки. Сам комуністичний уряд признає, що в країні тепер вже голодує понад 16,000,000 людей, тоді як націоналістична і західна розвідка стверджують, що понад 30 мільйонів китайців стоять над безоднею голодної смерті. До страшних воєнних спустошень тепер долучилися слабкі жнива, що в тому році виносили 25% менше ніж звичайно, а в дальшому посуха, наперемінно зі зливами та повінню. Комуністичний уряд не робить жадних конкретних заходів, щоб зарадити цьому лихові, яке навіть вважає „водою на млин“ своєї політики. Рівночасно комуністичні інструктори закликають села та „перевиховують“ населення на комунізм, мобілізуючи ще здорових до армії.

ФІКЦІЯ „НЕЗАЛЕЖНОСТІ“ ПІД-СОВЕТСЬКОЇ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНОЮ ПРОБЛЕМОЮ

Н. И. ТАЙМС КОМЕНТУЄ СОВЕТСЬКЕ ІГНОРУВАННЯ БРИТАНСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ВСТАНОВИТИ ДИПЛОМАТИЧНІ СТОСУНКИ З УКРАЇНОЮ

Нью Йорк, 16 березня. — Фактом є, що суверенність і незалежність України і Білорусі є об'єктом, що їх міністри закордонних справ є советськими примарами, та що советська Росія не хоче і не дозволить їм встановити власні закордонні зв'язки — твердить сьогоднішній Нью Йорк Таймс в редакційному коментарі до вчорашнього повідомлення, що Совети зігнорували британську пропозицію наладити дипломатичні стосунки з „урядом“ під-советської України. В статті дослівно пишеться: „Повідомлення з Лондону відносно британських намагань встановити дипломатичні стосунки з Україною, звертає увагу на факт, що досі теж Злучені Держави не визнали ані Української Советської Соціалістичної Республіки, ані Білоруської Советської Соціалістичної Республіки, та не обмінялися дипломатичними представниками з цими державами. Це є дві країни, в яких живе понад п'ятьдесят мільйонами людей, які, згідно зі советськими твердженнями, є суверенними і незалежними націями, в добровільному союзі зі Союзом Советських Соціалістичних Республік. Це правда, що згідно зі советською конституцією всесоюзний уряд виконує багато функцій за всі сфери державної діяльності, включно з веденням закордонних справ та рішенням про війну або мир. Але в протилежності до всіх інших членів Союзу, Україну і Білорусь представляється наче б вони мали спеціальний статут, що уможливає їм брати участь в міжнародних справах.

„На підставі цього статуту вони мають своїх власних міністрів закордонних справ, є членами Об'єднаних Націй, підписують міжнародні договори і конвенції, як теж під іншими оглядами беруться діяти як незалежні держави у відношенні до зовнішнього світу. Це більше, ніж на це може собі дозволити будь-яка інша советська республіка, включно з найбільшою з них, Російською Советською Федеративною Соціалістичною Республікою. Але Злучені Держави, які визнали Советський Союз вже давно, не мають в їх столицях ані дипломатичних представників ані навіть консула, та продовжують свої зв'язки з ними через советське міністерство закордонних справ в Москві.

„На першу думку це могло б видаватися тяжким переоцненієм, не кажучи вже невідповідністю, з боку державного департаменту, що створює щораз більше мороки, бо впарі з тим існує дивна мовчанка на лівому крилі. Фактом є, що суверенність і незалежність України і Білорусі є об'єктом, що їх міністри закордонних справ є советськими примарами, та що советська Росія не хоче і не дозволить їм встановити власні закордонні зв'язки. Тепер справа може набрати ваги, з огляду на советський бойкот Об'єднаних Націй через Китай. Британська пропозиція встановити дипломатичні стосунки з Україною, звернена до московського уряду, була зігнорувана. Але немає причини, чому справи не можна б вдержати на порядку, звертаючись з такими пропозиціями б є зпосередньо до українського і білоруського урядів. Наостанок, це заставить їх бодріш виявити свою власну неміч.“

Стоїм міркуванням Н. И. Таймс дає багатомовний заголовок: „Two Make - Believe States“ — „Дві фактивні держави“.

ФРАНЦІЯ РАТИФІКУВАЛА ДОГОВІР З АМЕРИКОЮ В СПРАВІ ЗБРОЇ

Париж, 16 березня. — Французька Національна Асамблея ратифікувала сьогодні вранці величезною більшістю голосів договір зі Злученими Державами, на підставі якого Америка зобов'язується доставити Франції відповідну кількість і якість зброї для оборони в рамках Атлантичного Пакту. Договір ратифіковано більшістю 416 голосів проти 181, що є великою перемогою уряду і рівночасно повною поразкою комуністів і їх поплентачів, які всіляко намагалися не допустити до ратифікації, включно з такими аргументами, як бійка на п'ястухи. Під час дебату над договором, міністер оборони Рене Плєвен виявив, що американська допомога зброєю мала б вносити около 1,124,000,000 доларів. Ратифікований договір передано тепер ще до затвердження Радою Республіки, що теж вважається певне. Комуністи мотивували свою опозицію твердженнями, що цей договір признає, що для оборони Франції, але для підготовки війни проти Советського Союзу. Міністер оборони Плєвен зі свого боку доказував, що скріплення західно-європейської оборони при американській допомозі є найкращою гарантією миру.

СОВЕТСЬКА ПІДГОТОВКА ДО ЗАХОПЛЕННЯ БЕРЛІНА І ЗАХ. НІМЕЧЧИНИ.

Берлін, 16 березня. — Рівночасно з облудним „мирним наступом“ большевицької пропаганди в світі, советські власті пригтовляються недовзначно до „пучу“ в Берліні та до захоплення цілої Німеччини, стверджується в поінформованих західних колах. Крім того наступити вже в кінцевих днях травня, як в Берліні відбувається зорганізований Советами та німецькими комуністами з'їзд німецького комсомолу, в якому „народна поліція“ та новостворена „народна армія“ гратимуть головну роль. Большевики заповіли похід цієї „молоді“ в західні сектори Берліна, а західні союзники теж невдовзначно дали до зрозуміння, що вони собі того походу не бажають. Існує велика можливість нового кровопролиття. Совети, головні їх німецькі поплентачі, не скривають факту, що кінцевою ціллю тої акції є захоплення цілої Німеччини. Стверджується, що Німеччина знову стала головним тереном східно-західного спору. З обох боків заповідається „політику доконтиненту“, що може поставити світ перед конанним фактом нової війни.

КОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ФРАНКУРТІ.

Франкфурт, 16 березня. — Вчора тут відбулася досить несподівано комуністична демонстрація, як біля 500 осіб почали похід вулицями, викрикуючи комуністичні гасла та домагаючись, щоб західні союзники „забралися додому“. Демонстрація, ціллю якої були приміщення американського високого комісаріату і британської командатури, була влаштована з домаганнями допустити в травні східних комуністів до „мирної демонстрації“ в західному Берліні. Демонстраційна поліція розігнала ще закони дійшли до своїх цілей.

БЕЛЬГІЙСЬКІ КЕРІВНИКИ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ З КОРОЛЕМ.

Женева, 16 березня. — Бельгійський прем'єр та представники обох палат парламенту відбули вчора довгу конференцію з королем Леопольдом в справі його евентуального повертання на престол, як це малою більшістю голосів вирішено плебісцитом минулої неділі. Вислід нарад та стислих розмов дійшли до своїх цілей.

ГРІЗНІ КОМУНІСТИЧНІ ЗА- ВОРУШЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Рим, 16 березня. — Проголошений опанованою комуністами Генеральною Конфедерацією Праці протестатійний генеральний страйк майже спаралізував вчора десять італійських провінцій, в яких живе около 12% цілого італійського населення. Страйк, що був проголошений на знак протесту проти поранення п'ятьох робітників в сутичці з поліцією в місцевості Порте Маргері біля Венеції, в деяких околицях приборав майже повстанського характеру. На дорогах появилися барикади, що зупиняли рух, страйкуючі робітники кидали камінням та вибивали вікна в переїжджаючих потягах, зривали залізничні рейки, „літаючі бригади“ комуністичних „активістів“ тероризували та змушували закривати ресторани, кінна, публічні локалі та уряди. В багатьох випадках дійшло до зударів з поліцією і були жертви. У Венеції страйк був майже тотальний, а місто було майже цілком ізольоване. Сьогодні вранці уряд і поліція повідомляють, що положення вони знову цілком опанували.

ВІДСТАВКА КЛЕМЕНТИСА ГАСЛОМ МАСОВОЇ ЧИСТКИ В ЧЕХІЇ.

Прага, 16 березня. — Тоді як закордоном широко коментується вчорашнє повідомлення про відставку чеського комуністичного міністра закордонних справ, д-ра Клементіса, вона і самий країні була гаслом масової чистки, що її почали комуністичні верховоди знову „сначала“ в усіх ділянках суспільного життя. Здогадуються, що Клементіс буде поставлений під суд. Рітнотчасно закордоном заповідається зв'язану з цим масову дезерцію чеських дипломатів.

ЗНОВУ КРИЗА У ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінкі, 16 березня. — Грізні дні переживає Фінляндія під боком свого примусового советського „опікуна“. Після останніх виборів тут знову прийшло до важкої внутрішньо-політичної кризи, як домінуюча в країні соціал-демократична партія рішучо протиставляється включно до урядової коаліції комуністів, а аграрна партія цього домагається, з огляду на необхідність для Фінляндії імпорту советських товарів. Москва використовує таке положення та допомагає своїй місцевій п'ятій колоні.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 51-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКЛИК НА ЧАСІ

Нас так мало, а такі важливі завдання перед нами! Тільки вдуматись, які великі надії покладають на нас наші рідні, що залишилися в Україні, чи караються на Сибірі. Вже те одно повинно заставляти нас усіх до щораз більшої активності на різних ділянках нашого народного життя, а зокрема до складання щораз більших пожертв на наші гуманітарні, релігійні та культурні потреби, а особливо на політичну акцію, що має допомогти українському народові визволитись з більшовицько-московського ярма. Що в таку працю мають включитись повністю теж і ті з нас, що прибули недавно з Європи, ясне як сонце. Що більше треба ствердити, як це пишеться в канадійській газеті „Українські Вісті“ (ч. 7), що так уже є та що приїзд кільканадцяти тисяч українців-сирітальців уже „причинився до оживлення українських установ, до розбудови української преси та зросту її читачів, до поживлення нашого релігійного і національного життя“.

Проте теж і тут не бракує „але“, на яке згаданий часопис звертає увагу, кажучи, що „крім українців свідомих, активних і жертвенних є між новоприбулими, на жаль, і немала частина таких, що стоять осторонь всякого національно-громадського життя“. Кажеться далі, що між такими є і немало т. зв. інтелігентів, що „не читають ні української ні ніякої іншої преси та не відносять взагалі, що діється в політичному, громадсько-суспільному чи культурно-мистецькому житті як на українських землях, так і на еміграції в Європі та поза нею“.

Що ж це за люди? Отже такі, що „поза погонею за долларом і сліпою жадністю якнайшвидше розбагатіти нічого більше не бачать, не знають і не бажають“, що усунувшись від всякого організованого життя української спільноти виправдують себе тим, що „вони серед своїх нічого не навчались і нічого не скористались“. Дуже цікаве й те, що ці люди скоро пристовують „до подібних типів одинок серед старої імміграції“.

„Українські Вісті“, ствердивши такі явища, питають: „Яку користь може мати з таких людей, членів політичної еміграції, рідна нація, що веде бій на життя і смерть зі своїм смертельним ворогом на рідних землях, коли життя тої нації пливе поза ними?“ Питання правильне, але що з того, коли воно навіть не йде до тих людей! Тому саме часопис звертається до всіх свідомих і активних українців із закликом: „Поможіть нам знизити ту загрозу для нашого громадського життя, якою є наша пасивність, байдужість, ліньовість, скуйстві! Поможіть притягнути до українського організованого життя всіх тих, що стоять осторонь, допоможіть зацікавити їх тим життям і активізувати!“

Ми, в стейтах, не є іншими від наших рідних у Канаді. Тому було б добре й нам піти за закликом канадійсько-українського часопису і сказати собі, що „пасивних та байдужих між нами бути не сміє“. Ця вимога відноситься до нас усіх. Бо треба ствердити, що й серед деяких кол старої імміграції помітна байдужість, навіть така, якої назагал тут не було. Давніше ми запевняли на національних святах навіть великі конферти галі, а тепер приходиться на того роду торжествах хіба за свічкою за нами шукати. Не хочемо входити глибше в причини того дивного явища, яке тут і там трапляється. Важне це, що такого між нами — бути не сміє!

Комунисти чи росіяни?

У зв'язку зі совєтсько-західним конфліктом та поступовим в цій боротьбі демаскуванням злочинів совєтського тоталітаризму внутрі і совєтського імперіалізму назовні, тепер щораз частіше виникає питання хто це робить та хто за це відповідальний: комунисти чи росіяни, комуністичний рижим чи традиційний російський деспотизм й імперіалізм? Звичайно, це питання не є жадним питанням для народів, поневолених Совєтським Союзом. Бо хіба ж вони не були поневолені теж царською Росією? Хіба ж і за іншого, некомуністичного режиму, їх не саджали в тюрму, не засилали на каторгу? Хіба ж і за іншого, некомуністичного режиму, не забороняли в Україні української мови, не русифікували інших країн і народів та не заставляли до єдинослав'я на „общє понятном языкѣ“ іншого диктатора? Хіба ж за іншого, некомуністичного режиму Росія не загрожувала світові такою самою загрозою, що імперіалізм? Хіба ж і за короткого тільки існування не-царського і не-комуністичного, формально „демократичного“ Тимчасового Уряду не діяли в Росії ті самі безправ'я у відношенні до інших народів? Тут говорять вже не здогади, але найбільш вимовні, нагі історичні факти, яких не списав би і на волів шкпірі.

Але залишимо на боці історію та досвід минулого і розглянемо проблему тільки під кутом теперішнього комуністичного режиму. Бо й тут є аж надто багато фактів, що комунізм є нічим іншим тільки червоною формою скрайнього російського націоналізму та імперіалізму. Інше діло, що його жертвою є теж у великій мірі широкі маси російського народу. Але вернемо до фактів. Згідно зі совєтською офіційною статистикою відношення росіян, українців і білорусів до партії і людності в цілому СССР було: В році 1927 росіяни творили 52,9% серед населення і 65% серед комуністичної партії. Українці становили: 21,2% серед населення і 11,7% в партії. Білоруси — 3,2% серед населення і 3,2% в партії. В році 1939 це відношення де більше змінилось, бо росіяни вже становили 58,4% серед людності і 71% в партії, тоді як українці творили 16,5% людності і вже тільки 7,5% в партії, а білоруси 3,1% серед людності і 2,4% в партії.

Це доказує недовозначно, що росіяни навіть пропорційно до свого чисельно домінуючого становища в совєтській імперії творили ще більш домінуючу групу в комуністичній партії. Це відношення ще більше змінилось в російську „користь“ після війни й „всесоюзна комуністична партія практично є російською компартією навіть пропорційно. Пригляньмося ще іншим фактам сьогодні. Справжніми володарями СССР та його „союзних республік“ є не місцеві маріонеткові „уряди“, але партійні комітети з їх секретарями. Немає ані одної „республіки“, партійний Центральний Комітет якої, отже справжня влада країни, хоч і в диктаторській залежності від Кремля, обійшовся б без росіян. Для приличності та людськості ока до них додається теж на всі лади „перевихованих“ місцевих. Що більше, ці „місцеві“ теж переважно виготовлені в Москві і навіть своєю рідною мовою говорять тільки зі своєю російським акцентом, якщо взагалі нею говорять. Конкретно: В Україні першим секретарем є росіянин Мельников, що недавно прийшов на місце свого земляка Хрущова, а другим секретарем є „місцевий“ Кириченко. В Азербейджані першим секретарем є росіянин Ломакін, а два інші, Вахабов і Осулов, правдоподібно місцеві. В Узбекистані першим секретарем є росіянин Круглов, а далішими місцеві Шаяхметов і Омаров. В Туркменії з чотирьох секретарів двоє є росіянами, Батирев і Єгоров, а двоє, Алієв і Озеров, місцеві. У Вірменії двоє секретарів, Арутюнов і Пірогов, є росіяни, а троє: Грегоріян, Багірян і Кохніян, є вірмени. В Таджикистані на п'ятих секретарів є троє росіян: Шилькін, Кульков і Галікова (одинока жінка на такому пості в Совєтах), в двоє, Гафаров і Пулатов, є місцеві. В Білорусі секретарями є Гузаров, Зімятин, Закурдаєв і Томашевич. Котрі з них є росіянами і котрі білорусами — важко встановити. В Естонії на чотирьох секретарів є один росіянин, Йоїдов. В Латвії — двоє лотвишів і один росіянин, з таким небезпечним сьогодні прізвиськом як Тітов. В Литві — на шістьох секретарів є троє вигодованих в Москві литовців, двоє росіян: Трофімов і Очарський, та один — здається — „українець“ Нюнька.

В Карелії тільки двоє росіян: Купріанов і Андронов. В Молдавії секретарем є росіянин Кашніков і двоє з українськими прізвищами: —

рї творили ще більш домінуючу групу в комуністичній партії. Це відношення ще більше змінилось в російську „користь“ після війни й „всесоюзна комуністична партія практично є російською компартією навіть пропорційно. Пригляньмося ще іншим фактам сьогодні. Справжніми володарями СССР та його „союзних республік“ є не місцеві маріонеткові „уряди“, але партійні комітети з їх секретарями. Немає ані одної „республіки“, партійний Центральний Комітет якої, отже справжня влада країни, хоч і в диктаторській залежності від Кремля, обійшовся б без росіян. Для приличності та людськості ока до них додається теж на всі лади „перевихованих“ місцевих. Що більше, ці „місцеві“ теж переважно виготовлені в Москві і навіть своєю рідною мовою говорять тільки зі своєю російським акцентом, якщо взагалі нею говорять. Конкретно: В Україні першим секретарем є росіянин Мельников, що недавно прийшов на місце свого земляка Хрущова, а другим секретарем є „місцевий“ Кириченко. В Азербейджані першим секретарем є росіянин Ломакін, а два інші, Вахабов і Осулов, правдоподібно місцеві. В Узбекистані першим секретарем є росіянин Круглов, а далішими місцеві Шаяхметов і Омаров. В Туркменії з чотирьох секретарів двоє є росіянами, Батирев і Єгоров, а двоє, Алієв і Озеров, місцеві. У Вірменії двоє секретарів, Арутюнов і Пірогов, є росіяни, а троє: Грегоріян, Багірян і Кохніян, є вірмени. В Таджикистані на п'ятих секретарів є троє росіян: Шилькін, Кульков і Галікова (одинока жінка на такому пості в Совєтах), в двоє, Гафаров і Пулатов, є місцеві. В Білорусі секретарями є Гузаров, Зімятин, Закурдаєв і Томашевич. Котрі з них є росіянами і котрі білорусами — важко встановити. В Естонії на чотирьох секретарів є один росіянин, Йоїдов. В Латвії — двоє лотвишів і один росіянин, з таким небезпечним сьогодні прізвиськом як Тітов. В Литві — на шістьох секретарів є троє вигодованих в Москві литовців, двоє росіян: Трофімов і Очарський, та один — здається — „українець“ Нюнька.

В Карелії тільки двоє росіян: Купріанов і Андронов. В Молдавії секретарем є росіянин Кашніков і двоє з українськими прізвищами: —

вдвлявся у наші очі, у вираз наших облич, він думав, він комбінував. Ми намагалися його збагнути і коли нам це вдавалося, він стримано тішився і казав: — Добре, добре! — єдине, що виривалося з його скупного словнича похвал. — Ми ніколи не досягнемо справді доброго, а це все, що нам вдається, можемо назвати лише релятивно добрим, але — казав він... Ми пробули в Ереськах півтора місяця. Всі ми за той час обернулися настільки в „землю“, що змінилися до непізнання. На мене, наприклад, вказували селяни і казали: — А навіщо ви возите з собою оту дівчину? — А наш добрячий Демущий, коли я перед від'їздом до Києва, передягнула до мійського, викрикнув зі здивування: — Татяно Федоровно! То ж я вас прекрасно знаю ще з Києва. Я часто вас бачив на фабриці і навіть не догадувався, що ви тут могли так змінитися... Я дійсно була на фабриці, Демущий дійсно міг мене бачити, але тоді ми не були з

А. Штефан.

КАРПАТСЬКИЙ БЕРЕЗЕНЬ

А як Ви бились, умирали, За що Ви голови складали В ті могили... Будем жити, То, може, й знайдемо... Одинадцять років минуло, як найдалі на захід висунена частина Української Землі первадас до могутнього зриву й пустилася відважно на тернисту дорогу до просторів волі.

Минуло одинадцять років, як всенародним голосуванням вибране законодавче тіло Карпатської України під звуки ворожих гарматних вистрілів, по кривавим дні, що кров'ю січовиків зросив Хуст, проголосило перед цілим світом: Карпатська Україна була, є і буде українська.

Одинадцять років минуло, як мала, нашивидко створена карпатська армія без модерної зброї, мужньо й гордо станула в обороні української волі проти двадцять разів численнішої, модерно озброєної малярської армії. Героїчні сини України знали, що боротьба безвиглядна, але вони ні на хвилину не завагалися, чи боронити рідний край.

Свідомі свого завдання, лицарі — січовики йшли сміло до бою, на мукі, на смерть, бо сини народу, що має славу минуле за собою та світле майбутнє перед собою, не віддають своєї батьківщини даром найзайняві, але боронять її до останнього подиху.

Кривавий березень 1939 р. з своїми біля тисяча жертвами свідчить, що Полтава, Львів, Крути й Базар не вистачили ще відвернути гірку чашу від українського народу. До викуплення волі треба ще нових жертв, зусиль, твердості, чесної праці. В Карпатській Україні пролита кров обєднала

Горбань і Ткач.

Ще більш російське відношення є в низових партійних комітетах та на всіх відповідальних постах. Те саме з усім російським: мовою, культурою, господарським упривілюванням і т. д.

Тоді, як „буржуазний націоналізм“ є головним злочинним в „союзних республіках“, як за нього переведено найбільше чисток, як під цим закидом начиняно найбільше масових могили, то хто коли чув за який небудь суд або чистку з цього приводу в самій Росії та між росіянами? Невже ж між ними цілком немає таких прогріхів? В тому то й діло, що за російський націоналізм досі нікого ані не вичищено ані не засуджено, бо цей націоналізм там єдиний, виключний і офіційний. Йому на ім'я: комунізм!

українські серця та загартувала українську волю: твердо прямиувати до єдиної мети: до Самостійної Соборної Української Держави.

Карпатська Україна, ця найменша Україна, достойно заманіфестувала перед цілим світом: як розуміють українці Волю, Честь і Правду. Це адинадцять років, що бились, щоб світ про цю територію знав небагато, хіба, що це темний, убогий, всіми забутий край, який не заслуговує уваги.

Карпатська Україна відгороджена від українського світу китайським муром адміністративних параграфів, не могла викликати сильнішого зацікавлення не лише в слов'янським, але навіть і в українським світі. Були правда світлі вимки: Михайло Драгоманів, Володимир Гнатюк, Іван Франко, Степан Томашівський, але — їхні почини сповидно залишилися без видного відгому як в Карпатській Україні, так і в широкім українським суспільстві. Здавалося, що в Карпатській Україні — чи як офіційно охрещено її в Угорській Русі, чи навіть Росії — все мовчить і все пропало. Аж року 1938-го ствердив збентежений цією територією зацікавлений світ, що ця територія — ані не угорська; ані не Росія, — але Карпатська Україна.

Та це було несподіванкою з своїми біля тисяча жертвами свідчить, що Полтава, Львів, Крути й Базар не вистачили ще відвернути гірку чашу від українського народу. До викуплення волі треба ще нових жертв, зусиль, твердості, чесної праці. В Карпатській Україні пролита кров обєднала

Історичний факт — Карпатська Україна, хоч і найдалі на захід висунена, і була залучена з сходом дуже короткої час: тільки за часів Володимира Великого — біля 980 р. належала до Київської Держави і за часів короля Лева тіл 1280 до 1320 р. належала до Галицько-Української Держави, — орієнтувалася завжди на схід. Та цей Схід не був Петроград чи Москва, не був і Львів, цей Схід був Київ, святий Київ, до підкреслюємо святий, а не інший. Київ — це святість, про яку не вільно було голосно говорити, хіба в чотирі очі з Богом. Київ — це тайна, не досяжна, незрозуміла, але наша. Тайна, схована в глибині душі, щоб не знайшла її профапа цікавість. Ця тайна довго — довго дозрівала в душах. І коли дозріла — стала словом, словом могутнім, що потрясло цілою Карпатською Україною. Було це 21 січня 1919 року в Хусті. Зійшлося там біля 400 делегатів з цілої Карпатської України. Селяни,

тверді, поважні мужі. Інтелігенти щось із сорок. Поставлено питання: Куди нам іти, з ким злучитись? Чи з Малярщиною? Чи з Чехією? Чи з Україною? Як один муж, закричали селянські делегати: „Киевом! До Києва хочемо!“

Та Київ не міг зібрати своїх дітей, був поневолений і в кайдани закутив. І в Карпатській Україні почалася 20-літня боротьба за українство, за українську душу. Умови вже були кращі, як під малярями, та все таки треба було боротись, бо чехи трималися гасла Масарика: „Кожна нація матиме стільки свободи, скільки собі сама вибере“. Головні етапи цієї боротьби: р. 1919 заснування Просвіти, р. 1924 поява радикального двотизинського українським зборницьким грунті: „Наша Земля“ Гренджі-Донського, року 1929 заснування Товариства Українських Учителів, р. 1931 виходить друком перша граматика української мови, р. 1932 тижневик „Українське Слово“, р. 1937-8 публісцит за українські шкільні підручники. Далші події котилися вже швидко у зв'язку з відомими подіями в середній Європі. Народжується Карпатська Україна і вона активізує українську справу на світовому форумі. Чимала частина світової преси розуміла українську справу у зв'язку з аспіраціями Гітлера. Тепер уже кожному ясно, що Гітлер ні в чому не помагає українській справі, навпаки, нищить її.

Щоб належн оцінити вагу безрезних днів р. 1939, треба лише для тих, що думали, що хитрощами, параграфами, насильством, терором можна знизити правду, скувати живу душу, забити ідею.

Простір К. У. в три рази більший, як простір української частини Буковини і менше більше дорівнює кодшньому станиціавіському воевідству в Галичині або полтавській округі на Лівобережжі, тобто разом із Придніською Україною має 15,000 км. кв. і має 800,000 населення з них 600,000 українців. Належала вона до Малярщини, але жила своїм окремим життям. Під кінець XVIII. і з початком XIX. століття Карп. Укр. мала 300 українськостатинських шкіл, до того ж шкільництво в К. У. стояло з усіх українських земель найвище. Завдяки тому К. У. дала тоді Україні і Росії кілька визначних діячів. Михайло Лучкай, автор першої укр. граматки в Австро-Угорщині, Йоанікій Базилович, історик Закарпаття, Мих. Балуцянський, перший ректор унів. в Петербурзі, Іван Орлай — історик, директор ліцею в Ніжині, Іван Земанчик, фізик, проф. унів. у Львові і в Кракові; Петро Лодій, філософ, проф. унів. у Львові, Кракові

(Довіщення на стор. 3-тій)

Таня Самчук.

КИЇВ ФІЛЬМУЄ

(Жмут споминів.)

І тому мені було дуже цікаво бувати у Демущих, і тому я часто там протягом нашого півторамасячного перебування в Ереськах, була. Сонцева знала це, вона сама інколи доносила ласкаво поглядів між нами, і тому вона почала запрошувати мене до себе. Мені це, розуміється, підхліблювало, я охоче користалася з її запрошень, мала нагоду пізнати ту небуденну жінку зблизька і провести з нею багато годин у різних цікавих розмовах.

Пам'ятаю також ту велику, чарівну, буйну силу природи, інакше кажучи, Землі серед якої ми в той час були. Довженко умів бачити природу, як у нас казали, природу, так само, як він умів бачити людину. Село Ереськи і його околиці, це своєрідне чудо-чудес.

Особливо коли впади ті дощі, коли все яскраво, соковито зазеленіло, коли Псьол наповнився по береги і місцями роззілвся, коли нарешті розійшлися хмари і на все жаром і силою синило сонце з емаляво синього неба.

Довженко ликував, а з ним ликувала ціла група. Ми шукали в природі, як справжні хижакі, ми рвали ту натуру повними оберемками, наші погляди жадібно ловили кожний мент, порух, кожне явище. То йшлося на широкі поля і знімалися сірі хвилі безконечно кохліного моря, то знов на плівку брались джунглі соняшників, яких не можна обняти поглядом і які десь там зникали з очей за обрієм, то знов пригиналося до землі чудодійно високе небо з ковтунами

білих-пребілих хмарин. Або йшли в сажі, брали красунь-яблунь у обсяг нашого зору, що були обіпані прозорими, як кристали овочами. До цього часу в очах стоїть картина: яблунь і яблунь, сипле скісний, пронизаний сонцем дощ, збоку райдуга і сонячні промені просякають все то своїм сяйвом і теплом. Хто бачив Довженкову „Землю“ пригадає собі той калдр. Він, здавалося, був вичарований фантазією казкових чародіїв, але все то дала українська природа при втручання мистецького зору Довженка.

Довженко був постійно живий, творчий і напружений. Інколи попадав у якийсь творчий шал і тоді ставав небезпечним. Пізніше він так „розійшовся“, що чим самим робив собі самому чимало клопотів, бо він став досить тяжким для його співробітників, але чар його особистості був такий великий, що йому не все легко забувалося. Його зір постійно гостро слідкував за краєвидом, за людиною, за ручком, за барвою, за тоном. Він

вдвлявся у наші очі, у вираз наших облич, він думав, він комбінував. Ми намагалися його збагнути і коли нам це вдавалося, він стримано тішився і казав: — Добре, добре! — єдине, що виривалося з його скупного словнича похвал. — Ми ніколи не досягнемо справді доброго, а це все, що нам вдається, можемо назвати лише релятивно добрим, але — казав він... Ми пробули в Ереськах півтора місяця. Всі ми за той час обернулися настільки в „землю“, що змінилися до непізнання. На мене, наприклад, вказували селяни і казали: — А навіщо ви возите з собою оту дівчину? — А наш добрячий Демущий, коли я перед від'їздом до Києва, передягнула до мійського, викрикнув зі здивування: — Татяно Федоровно! То ж я вас прекрасно знаю ще з Києва. Я часто вас бачив на фабриці і навіть не догадувався, що ви тут могли так змінитися... Я дійсно була на фабриці, Демущий дійсно міг мене бачити, але тоді ми не були з

ним знайомі, а тут ми вперше зустрілися вже переображеними... Решту праці над „Землею“ було переведено в Київ, в ательє, технічне устаткування і весь той творчий рух багатьох сотень людей у різних відділах, цехах та повільнонах робив на мене велике враження. Фабрика того часу ще не була до кінця розбудованою і складалася лише з головного корпусу та кількох прибудовок. Не було тоді ще й знаменитого Довженкового саду, що повстав пізніше доквруги фабрики, ані знаної Довженкової пасіки, без якої той, здається, не міг жити. Всі ті інші павільони, сейфи і цехи були добудовані пізніше.

На фабриці зо мною було пророблено лише одну сцену. Я мала йти за домовиною убитого „куркулями“ свого коханого, але я не повинна була плакати, а кризь слюзи співати. Це мало символізувати „нове життя вічне“. Це адавалося мені провести досить добре, навіть без штучних засобів.

І на цьому моя роль в „Землі“ закінчилася. Пізніше я могла переконатися, що саме з нашої „Землі“ вийшло. Поминаючи якусь ідеологічну мішанину і протирічність, цей фільм був головним здобутком Довженкового фільмового уміння. Він приніс йому всесоюзну, а навіть світову, славу. Після Айзенштайна і Пудовкіна, Довженко стає найвидатнішим режисером Союзу. Так само „Земля“ мала широкий розголос закордоном в західній Європі. Вона пройшла на екранах всіх столиць і сливе вся фільмова преса відмітила цю появу, як цікаву і нову. Чисельні ілюстровані європейські журнали принесли з нашого фільму світлинні і мій калдр дуже часто в тому фігурував. Шкода лише, що через різні відомі наші перетурбції у мене з того так мало залишилося бодай на пам'ятку для самої себе, як не для історії розвитку, як-не-як, а все таки українського фільму.

Праця в „Землі“ мала також велике значіння і для мене особисто. Я увійшла тоді в коло інтересів тієї роботи, здо-

була собі імя, спробувала свої сили і то під керівництвом такого мистця, яким був Довженко, познайомилася з самим Довженком та багатьма іншими робітниками тодішнього нашого фільму.

Кіна-зізла чи кіно-пролетар?

Трансблат і Миргород.

Баль закінчився, знято маси і змито рум'яна. І щож далі? Вертатись хіба до дому і чекати у моря погоди. У Совєтському Союзі тих часів такої інституції, як „кіно-зізла“ не існувало. Не існувало ані постійних кіно-акторів. Для фільму брали людей з театру, куди вони, після закінчення свого завдання, верталися. Ангажування на цю роботу траплялося не так аж часто, бо перерви між окремими фільмами окремих режисерів були досить великі — рік, а то й два. Гоноровання фільмового актора тих часів не було аж таке, щоб дозволило йому перетривати перерву і мати ситий шлунок. І тому слава-слова, екран-екраном, а турбота про хліб щоденний конечна. (Д. буде).

П. Шандрук.

ПІД УВАГУ З. Д. П. А.

3) III. Елементи сили Заходу в можливій боротьбі проти Червоного імперіалізму.

Перш усього хочемо сказати нашу думку відносно існуючої тенденції віри Західного Світу в те, що більшовизм може еволюціонувати, що ніби відповідними заходами й з бігом часу його можна змінити, або він сам може змінитися, зокрема у зв'язку зі смертю Сталіна. Але, чи еволюція більшовизму змінить органічну природу московського імперіалізму? Позвольте на цю дивну тенденцію нічим неоправданій віри відповісти запитанням: ніби в якій цілі та з яких причин мав би більшовизм, як черговий вияв московського імперіалізму, змінитися? Може лише тому, що хтось так хоче та в той чи інший спосіб цьому помагає? Чи лідери більшовизму, що знайшли способи й засоби свій режим забезпечити і вже мають за собою традицію та смак необмеженої влади, а перед собою захоплюючі перспективи, з невідомих причин змінити свою віру, або так з доброї волі й любови до ближнього зречуться влади? Або чи може існує для них небезпека втратити владу, що треба би їм іти на якісь поступки? Панове не поправні мрійники! Знайте, що така опортуністична віра то ознака не тільки духової слабості, але то дорога до політичної і громадянської смерті. Дефіцитизм грає завжди на користь ворога! І хто знає, чи зі смертю Сталіна не прийде до зміцнення позицій більшовизму в світі — а хіба ж тепер сам Сталін про все рішає? Певно, що справа наступства по Сталіну обміркована й передбачена. І це між іншим є ще один аргумент за те, що павільська частина громадянства Заходу не розуміє істини більшовизму.

В аналізі елементів сили Заходу спробуємо усталити деякі фактори. Ідеологічний фактор, що міг би відіграти рішучу роль по стороні Заходу в боротьбі і для боротьби зі Сходом — ми його не знаємо. Це стверджують такі авторитетні громадські думки Заходу, як Г. Робінсон, що дуже сильно написав ("Foreign Affairs", American Qu. Review. VIII. 49): "ЗДІА в політичній кризі 1949 року стоять узброєні технічний матеріалом зразку 1950 р., а політичною ідеологією 1775 р." І на жаль Г. Робінсон належить до тих "спеціалістів" у російських справах, що бачать можливість "навернути Кремль на нашу (американську) віру". У віці технічного прогресу та існування крайньої радикальної доктрини трудно "ад гок" зродити нову атракційну доктрину, особливо протилежну комуністичній, та ще й опрацювати у форму більшовицької демагогії — хіба що це більше радикальну. Трудно сподіватися, щоб матеріалістичний світ вкоротці знайшов нову ідеологічну доктрину й спонтанно пішов за нею, хоч усі знаємо, яка за нею є туга. Навіть у 1941 році німці розуміли добре, що в боротьбу з більшовизмом треба впрова-

дити ідеологічний елемент, такий елемент, що потягнув би за собою не тільки маси немосковських народів, але що міг би бути атракційним і для самих москалів. Отже німці кинули ідею створення "Новой Європи" під їх проводом. А зрештою, якщо би така нова ідеологічна доктрина й появилася, то чи є підстави думати, що більшовики уступили б перед нею, або що вони унешкідливі би більшовизм, чи тим більше московський імперіалізм? Це не є шлях до унешкідливлення московського імперіалізму, а сам він до бробрально не зречеться своїх аспирацій — мусимо це нарешті зрозуміти.

Але на всяку хворобу можна знайти якийсь лік, існують, здається, можливості знизити й більшовизм і є конечна потреба цього, бо інакше він знищить усе, що стоїть йому на дорозі Реальною і мабуть єдиною можливістю знищити більшовизм є боротьба з ним, яку все одно буде ним світові накинута; тому й стає вона неминучою. До боротьби треба підготуватися і мабуть найважливішим завданням світу є політична підготовка. Вона є найбільш небезпечною для Сходу інтродукцією до боротьби з ним. Зрештою, ми не "відкриваємо Америку", а тільки повторюємо нам знану правду, що політика керує і стосує відповідні засоби в міжнародних взаєминах. Цілком зрозумілим є, що по цьому шляху йде думка Заходу, однак існуючі політичні концепції його викликають застереження. Ціла світова преса говорить про американську концепцію перебування СССР на Російську Федеративну Республіку, а піонером цієї концепції виступає А. Керенський. Погляньмо, чи така концепція є реальною.

Цілком ясно, що конструктивна політична концепція повинна розраховувати на можливість її реалізації, а репрезентанти концепції повинні імпонувати. 21 народів складу СССР (поза москалями) від кількох десятих років борються не за якусь федерацію, тим менше теоретичну, бо фактична існує і проти неї саме йде боротьба, а за повну політичну самостійність. Еміграційні представники тих народів, що єдині є в стані оприлюднювати їх політичні прагнення, об'єдналися в різні міжнародні "організації", щоб спільною акцією взаємно скріпити свій авторитет і свою силу. Представники тих народів на еміграції правдо й морально умандатовані, борються проти союзу федерації і, звичайно, ніколи, як вони це проголосили, не підуть на федерацію в складі якоїсь майбутньої Росії, бо 1) перекреслили б цілу дотеперішню боротьбу своїх народів, які зрештою самі ніколи не згодяться на федеративні зі "старшим братом" концепції й тих своїх представників, які на це пішли б, проголосить зрадниками; 2) вони не вірять і ніколи не повірять москалям, все одно я-

*З "Прометей", АБН, Internarium і т. д.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. Я. ПАДОХА

на тему "Теорії вислідів і волі в карнім праві княжого України" відбудеться в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка (50 Чорт Стр., кімната 252) в Нью Йорку в суботу 18 березня 1950, в год. 5. по полудні.

ким — білим, червоним, чорним чи сорокати, бо історична традиція їх переконана, що таке є співжиття з москалями. А коли ходити про чільного репрезентанта тої ефемерної федеративної концепції, то особа А. Керенського й тих, що з ним, є найбільш невдалим кандидатом Заходу з огляду на знане минуле А. Керенського, зокрема відносно всіх народів б. Росії, що в році 1917 почали боротьбу за свою самостійність. Далі — чи така концепція могла б дати хоч якусь маніфестаційну фізичну силу для боротьби з червоними — хіба що з пп. Керенських, Чернових ітд., не складеться залоги хочби для одного бомбовика, або групи саботажистів, а ті підсоветські, ім'єдиородні москалі, що є на еміграції, є дуже нечисленні, та, як відомо від них самих, вони тримаються засади: "по дождю, у відміну!" Звичайно московські федералісти в провіді Керенського розраховують на фізичну силу... "іногородні"!

Тому отже політична концепція "Російська Федеративна Республіка" є цілком неральна, і неактуальна, а можливі спроби накинати таку концепцію не мали б найменших шансів на успіх та принесли б нову дискредитацію Заходу в очах поневолених народів, що будь-що-будь числять 120,000,000 людности та територію в 4,500,000 кв. км. То теж одне з головних остерережень для Заходу.

Наведеними вище аргументами підсилюємо тезу, яку висловив В. Керолл, а саме, що "советського моноліту нема", але для ясності запитуємо Шановного Автора, чи подають фото козаків, туркменів, грузинів ітд., він міг хоч на мить припустити, що молоді тих народів безкритично пішли до німецького війська, щоб умірати за німців, чи хочби їхню "Нову Європу"? Подвійна помилка В. Керолла: 1) ті всі народи то не росіяни, себто він не мав підстав сказати "It Takes a Russian to Beat a Russian", а міг би сказати: "It takes a Non-Russian to beat a Russian". 2) ті всі народи не пішли помагати німцям, вони пішли до німецького війська, бо іншого в часі і просторі не було, щоб здобути зброю і в слушнім моменті стати завязкою національної збройної сили для боротьби за національно-політичні ідеали своїх народів. Інша річ, що було й людське прагнення безпосередньо помститися на москалях за всі дізнані кривди. За Росію, за московські імперіалістичні ідеали поневолені нею народи битися не будуть.

(Кінець буде).

Читайте українські книжки, газети, часописи, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — до слади.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЬЮ ЙОРКУ

запрошує репрезентативів хорів, театральних, танцювальних чи балетних гуртків, відділів асесураційних товариств, відділів ліг молоді, ветеранів і взагалі всіх товариств "молодої" чи "старої" еміграції на ЗВЕРНІ, які відбудуться вже цієї неділі, 19-го березня 1950, в Демократичній Клубі при 80 Ст. Марке Плейс в Нью Йорку, ТОЧНО в 2:30 по полудні.

На порядку наряд є дуже багато важних справ, над якими мусять радити всі товариства міста Нью Йорку. аде. М. Гаврилко, гол. Марія Клячко, секр.

КАРПАТСЬКИЙ БЕРЕЗЕНЬ

(Довіщення зі стор. 2-го).

і Петербурзі; Василь Кукольник — проф. унів. в Петербурзі; Михайло Шаганицький, проф. унів. у Львові; Ю. Гуца Венелін, будитель болгарів, Василь Довгович — філософ і ішні. Та від р. 1868 маляри, помирившись з Габсбургами, дістали вільну руку і повні адміністративні права в Угорщині і розпочали мадяризувати немадярські народи. Робили це за допомогою мадярських шкіл і ліквідацією немадярських шкіл. Р. 1881 було ще 353 школи з українською мовою навчання і 265 з мадярською а р. 1918 вже не було ані однієї школи з українською мовою навчання і тільки в 34 школах було дозволено навчання українською мови як предмету.

К. У. була прилучена до Чехо-Словацької республіки на основі рішення закарпатської еміграції ЗДА. Тяжкий матеріальний стан — як уже згадано — примушував закарпатців з років 1890-их починаючи, шукати праці в ЗДА. Початком XIX століття умови в краю були такі важкі, що розпочалася масова еміграція і до ЗДА емігрувало понад 300,000 закарпатців (число закарпатців в Америці сьогодні становить 500,000). Вони скоро зорганізувалися і мали матеріально добре забезпечені товариства й братства, що на жаль ставали неприхильно і пропагували так звані русинізм.

Представники американських закарпатців були американськими політичними чинниками визнані за повноправних представників закарпатців дома в краю і на конгресі делегатів "Американської Руської Народної Ради" в Скрентоні 18. XI. 1918 більшість голосів рішено прилучити Закарпаття до Чехо-Сл. республіки. 3 1089 делегатів 732 голосувало за ЧСР, 310 за Україну, 28 за самостійну державу, 10 за Росію, 9 за Мадяричину і 1 за Галичину. Чехи приобіцяли карп. українцям найширшу автономію, але ця автономія до жовтня р. 1939 не була здійснена і виборів до Союму не було. Все таки в демократичній Чехо-Словацькій Республіці були забезпечені і шанси на загальні права людини, і освітньо-культурна й політична праця уряд не робив перешкод. І за цих 20 років ішла інтенсивна, активна праця за розбудову Карп. України, в якій брали участь не тільки уродженці Карп. України, але й тисячі українських емігрантів з Галичини, Наддніпрянщини й Буковини.

Ця співпраця української політичної еміграції була, з одного боку, цінним вкладом до культурно-освітнього скарбу Карпатської України, яка чимало помогла в тому, що за помірно короткий час Карпатська Україна стала свідомою українською землею, а з другого боку, вона й рятувала частину нашої політичної, еміграції, даючи їй можливість працювати серед рідних братів.

Щоб порівняти мадярську еру з чеською, наведемо кілька статистичних дат із шкільництва: р. 1918 було 100 дитячих садків, 517 нар. шкіл, 8 дошкільних шкіл, 3 гімназії, 3 учительські семінарії, 2 торг. школи, 3 середніх фахових шкіл і біля 20 нижчих фахових шкіл. Року 1938 було 252 дитячі садки (132 укр.), 809 нар. шкіл (469 укр.), 52 горожанських шкіл (23 укр.), 11 гімназій (5 укр.), 5 учит. сем. (4 укр.), 3 торг. академії і 3 торг. школи (3 укр.), 2 серед. фах. шкіл (всі українські) і 170 початкових фахових шкіл (130 українських) разом майже 200,000 учнями. І якраз шкільництво й було одним з найважливіших чинників, що зробили можливими відродження Карп. України і довели до світової березня 1939 р.

Другим чинником успіху в відродженні Карп. України була згода і солідарність між українськими політичними й культур. працівниками. Згода, толеранція, шанування поглядів характеризували працю українців. В одній лаві боролися український націоналіст і соціаліст, український аграрник і християнський народовець. Гаслом нашої праці було: "Українці мусять порозумітися". І тоді, коли русофілі і маляри сварилися між собою за владу, за вигоди — українці вважали себе вояками одної армії, що воює за одну мету.

Це виявилось й при останніх виборах, при виборах до Союму Карп. України 12. 11. 1939. Вибори принесли українцям велику перемогу. Всіх управленців до голосування було 284,365, голосувало 265,002, а УНО голосувало 244,922 — 86.1% проти 17,752 — 6.2%, скасованих голосів було 2,328 — 0.8%.

Дня 15. 3. 1939 Союм в присутності 22 послів прийняв закон ч. 1, відомий під назвою основний закон.

§ 1. Карпатська Україна є незалежна держава.

§ 2. Назва держави є: Карпатська Україна.

§ 3. Карпатська Україна є республіка з президентом, вибраним союмом Карпатської України на чолі.

§ 4. Державна мова Карпатської України є УКРАЇНСЬКА мова.

§ 5. Барва Державного прапору Карпатської України є синя і жовта, при чому барва синя є горішня, а жовта є долішня.

§ 6. Державним гербом Карпатської України є дотеперішній краєвий герб: медвідь у лівім червонім півоколі і чотирі сині та три жовті смуги у правому півоколі і ТРИЗБ св. Володимира Великого з хрестом на середньому зубі. Проведення цього місця закону полішається окремому закону.

§ 7. Державний гимн Карп.

патської України є: "Ще не вмерла Україна..." § 8. Цей закон обов'язує зразу од його прийняття. В Хусті, дня 15. березня 1939.

Підписи:

Августин Штефан в. р. — Предсідник Союму Карп. України.
Августин Дутка в. р. — письмовод Союму К. У. Д-р Августин Волошин в. р. — Президент Карп. Української Республіки.
Д-р Михайло Кочерган в. р. — секретар Союму К. У.

СТАВАРТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАРНА ОРГАНІЗАЦІ

УВАГА! БУВШИЙ СКАПІТАН! Дня 18. березня ч. р. год. 11:30 перед пол. в лат. костелі в New Oxford, Pa., є наша св. СЛУЖБА БОЖА та служання св. Високошанованим для вірних католиків округи New Oxford, Gettysburg, York, Pa. Просіть о чисельну участь о. Василь Сушко, душп. скит. на Меріленді

ПРИЗНАННЯ ЗА ПРИСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІМІГРАНТА.

Вунсакет, Р. Ай. — Підприємство Камонвелт Тред Ко. у нсвоім комунікаті в фабриці дає признання новому іммігрантові українського роду. Лаврентієві Розумові, за його дбайливість у праці і за зрозуміння відносин. Хоч він був давніше гірником і неосвоєний з англійською мовою, то своєю дбайливістю дійшов до того, що управа фабрики ставить його за взірцем іншим.

САН ПАВЛЬО, ДРУГИМ МІСТОМ У БРАЗИЛІ.

Сан Павльо. — Американці, які поселилися на передмісті Сан Павльо, званім Бруклін, стверджують, що Сан Павльо стане впродовж найближчих 50 років найбільшим містом в Південній Америці. Тепер воно є другим містом Бразилії. У 1930 році воно мстило 600,000 жителів, а в 1949 р. мало 2,000,000. Воно розбудовується на зраз-

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦІ! УВАГА! ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., відбудеться П'ЯТНИЦЬКЕ СВЯТО в НЕДІЛЮ, ДЕНЬ 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1950) В УКР. НАР. ДОМІ, 214-216 Fulton St., ELIZABETH, N. J. Початок у год. 2. по полудні. Вступ за добровільними жертвами. Програма: Хор тов. Воїн, під проводом М. Ядловського; виступ українських дітей під проводом Сестер Василінок; Солюстія оперного співака п. Осина Степури. При півні паві Аніа Чавельська. Головним беспрічником буде п. Юліан Ревай, 6. прем'єр Карпатської України. — Запрошуємо всі українські організації, братства, сестрицтва, клуби і всіх чесних громадян до численної участі. Комітет.

КОНЦЕРТИ КВІНТЕТУ БАНДУРИСТІВ під проводом С. ГАНУШЕВСЬКОГО

BRIDGEPORT, PA. В СУБОТУ, 18. БЕРЕЗНЯ 1950 год. 8:00 вечором, Ukrainian Hall, Ford and Depot Sts. (для Бриджпорт, Па., Норрістона, Пенсилья).

PHILADELPHIA, PA. В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ 1950 год. 8:15 вечором, Ukrainian Hall, 847 N. Franklin Street.

NEWARK, N. J. В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950 год. 7:30 вечором, Ukrainian Center of Newark, 180-186 William Street.

В концертах виступлять: С. Ганушевський, тенор; М. Самокішин, 2-ий тенор; Л. Ламіка, баритон; І. Раковський, бас. В ПРОГРАМІ 22 пісні: Української Повстанської Армії, історичні, народні й жартівливі. Запрошується все громадянство і молодь.

УВАГА! — НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

1-ий ВІДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА В НЬЮ ЙОРКУ, Н. Й.

— запрошує: —

ЧЛЕНІВ У.З.Х., О.Д.В.У. ТА СИМПАТИКІВ НА ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧЕРОК

— який відбудеться: —

В СУБОТУ, 18. БЕРЕЗНЯ 1950 В ДОМІВЦІ ОДВУ, 20 St. Mark's Pl. (8th St.), N. Y. C.

Початок година 7-ма ввечері. Дохід призначений на ПИСАНКУ українським дітям у Європі. Управа У.З.Х.

УВАГА! — НЬЮ АРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В НЬЮ АРКУ, Н. ДЖ. — влаштує: —

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ у 89-ті роковини смерті Великого Поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ 1950 В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ 180 William St., Newark, N. J.

Початок точно в годині 7. ввечір. Вступ \$1.00. Дохід призначений на Укр. Конгресовий Комітет.

В ПРОГРАМІ беруть участь: Мішані й женські хори Тов. Воїн. Мужеський хор "Трембіта", діригент п. М. Добаш. Хор шкільних дітей під проводом Сестер Василінок. Святочне відкриття Вар. о. В. Крашеский. Святочна промова Д-р В. Пушкар. Баритон солю п. Н. Ордиский. Сопран солю п-ні З. Воробець. Декляції: п-на А. Салабуш і п. І. Хмельницький. Бас солю в хорі п. М. Сокалюк.

Діригент хорів п. Т. Гасків. Провід фортепіано п-ні М. Шумейко. На цей Великий Свято запрошуємо всіх українських громадян і громадян з Нью Арку й околиці. Комітет.

ТЕАТР-СТУДІЯ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ІОСИПА ГІРНЯКА

ДНЯ 25. І 26. БЕРЕЗНЯ 1950 Р. У ШКІЛЬНИ САЛІ НАРАФІ СВ. ЮРІЯ 217 East 6th Street, New York City відбудеться прем'єра

За М. Кропивницьким — Івана Керницького "ПОШИЛИСЬ У ДУРНІ"

народна опера зі співами і танками в 3-ох діях. Постанов: Йосипа Гіряка і Олімпії Добровольської. Оформлення: В. Лисенка. Музична частина під керівництвом Крушельницького.

Початок у 8-ій год. вечора. Перепродаж квитків у кращій "Надія", 76 E. 7th Street. У день вистави від 4-ої год. попол. у касі Театру.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЙ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ В НЬЮ АРКУ, Н. ДЖ.

— відбудеться: —

ВИКЛАД "РОЛІ УКРАЇНИ В БОРЮБІ ЗАХОДУ ЗІ СХОДОМ" виступить Генерального Штабу Генерал-Поручник ПАВЛО ШАНДРУК

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ 1950 В ГАЛІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ 508 — 18th Ave., Newark, N. J.

Початок год. 2:30 по полудні. Вступ вільний.

Шановні Громадяни! Громадянки! Організація Чорноморської Січі в Нью Арку, Н. Дж., запрошує Вас тією дорогою прибути масово на цей дуже цінний ВИКЛАД, який виступить нещодавно прибувши з європейської Генерал Павло Шандрук. Це перший раз усі ми будемо мати велику шану попитати пана Гей. Шандрука в Нью Арку, де рівночасно будемо мати змогу почути про ролі України, яку вона напелено відіграв в боротьбі між Заходом і Сходом, в боротьбі проти московського імперіалізму за своє державне існування. Управа О. Ч. С.

І. Головінський.

Використовуймо кожну нагоду

До безлічі лих, які принесла друга світова війна нашому народові, зачисляють і масову еміграцію з рідних земель до західно-європейських країн та за море. Однак все це не вважаючи на злидні еміграційного життя, можливо, що користь із перебування емігрантів поза межами краю буде більша користь для визволення Батьківщини як стра- та. Це, щоб користь зрівноважила, а то і перевищила відомі сторінки еміграційного життя, залежить виключно від внутрішньої настанови самих емігрантів. Відомо є, що у великому числі українських скитальців, які приїхали до Злучених Держав, знаходиться багато інтелігентів, кфлішніх суспільно-громадських чи культурних працівників.

Безперечно це здорове явище, що ці люди стараються працювати по можності у своїй професії, однак, це лише вибірка, загаль мусить з початку йти до праці, яка покладе Тисячі таких робітників є розкинені по багатьох містах на всій території Злучених Держав. Багато із них попадає в апатію, втрачає охоту, або і не має часу до будь-якої суспільно-громадської праці. Та не вважаючи на так несприятливі обставини, тисячі тих людей можуть зробити колосальну працю не лише для добра Америки, але в першу чер-

Правда, самі скитальці мало відіють, тут потрібна співпраця із робітництвом старої іміграції, які краще знають обставини.

Вправді американська преса тепер пише багато про большевиків, проте „живе слово“, та це серед робітництва, такі важливі.

Така праця скромна, мура- ліна, бо часто довго треба ждати на нагоду до розмови, але пам'ятаймо на неї, бо це дуже важна ділянка з обсягу пропаганди та інформації.

КОМУНІКАТ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ „ОБУЛІД“

Діючи з рамени і уповаж- нення Головного Виділу ОБ УЛІД-у, приступаємо до оформлення себе як професій- на організація в Америці.

Просимо всіх українських лісників і деревників, членів ОБУЛІД-у, як і нечленів:

1. Подати теперішню адре- су свою і тих лісників, що їм їх адреси відомі, а до котрих цей заклик міг би не дій- ти. Нечленів ОБУЛІД-у про- ситься надіслати коротку за- яву вступлення в члени та по- кликатись в ній на двох ру- чителях, що були вже члена- ми нашого Об'єднання.
2. Подати свої побажання, вказівки чи поради щодо на- пряму праці нашого Об'єд- нання в нових нинішніх умо- винах.
3. Поділитись своїми думка- ми, спостереженнями з місць свого перебування, евентуаль- но послужити інформаціями щодо можливостей фахової праці в лісі чи в деревному промислі.

4. Висловити свої зауваги і побажання відносно способу, часу і місця скликання з'їзду лісників.

5. Висловитись щодо осідку Головного Виділу.

6. Вислати добровільний да- ток на рахунок членських вкладок та висловитись про- висоту вписового (нових чле- нів) та висоту місячної член- ської вкладки.

7. З товаришським привітом „Щастиліс“.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ ВИДІЛ: Інж. І. Вінтоняк, Інж. Е. Ля- тишевський, лєсн. П. Ушак.

Листування спрямовувати на адресу:

I. WINTONIAK 117 E. 7th St., New York City

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб допомогти українській справі в сьогоднішньому неспокій- ному світі?

Передплата

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК“

„THE UKRAINIAN QUARTERLY“ 50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.

(на рік \$4.00)

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ“

„THE UKRAINIAN BULLETIN“ 50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.

(на рік \$2.00), що виходить на англійській мові

Зробити це негайно, бо в той спосіб допоможе розвіяти ба- ламуту ворожої пропаганди. Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпорте- рів із всіх місцевостей. Охо- чих просимо чимскорше зго- лошуватися по повновасти Праця на 25%.

Листування редакції

І. Т., Трентон, Н. Дж. — В „Свободі“ були згадки про ан- тисоветські демонстрації, що їх влаштовувано в часи Ва- шого перебування у таборах. Замість переповідати їх, краще подумати, щоб тут в Аме- ричі по місцевостях влашту- вувати такі демонстрації, осо- бливо там, де перебувають те- пер живі свідки цього голоду, бо про їх промови на вічах чи маніфестаціях аме- риканські газети скорше згадали б, що було б допомогою ширенню правди про трагедію України. Очевидно, що як хто має якийсь свіжий матеріал, що не є самим тільки повторенням того, що вже було не раз дру- коване, то ми теж радо помі- стимо й в „Свободі“. Сьогодні найважливіше, щоб такі матері- яли були в американських га- зетах, бо ми, американські ук- раїнці, добре знаємо, що й як було й вже давно влаштову- вали з цього приводу демонстра- ційні походи з десятками ти- сяч протестуючих.

Грунтознавство набирає те- пер особливого значення, бо нині проводяться у світовому маштабі спроби зберегти грунт і забезпечити прохар- чування населення землі, яко- го де-далі все більше. В зв'яз- ку з цим до ЗДА прибули вчені з різних країн щоб озна- йомитись з американськими методами грунтознавства, а американські експерти поїха- ли до інших країн світу. Те- пер Грунтознавча Служба ЗДА складає мапу ґрунтів у- сього світу, для якої викорис- товуються наукові спостере- ження в різних країнах світу.

Загальна Рада.

Ірина Артим

ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ

ПОЕЗИ в кольоровій окладці 40 поезій. 75 сторінок

Ціна 25 ц.

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ірина Артим

ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ

ПОЕЗИ в кольоровій окладці 40 поезій. 75 сторінок

Ціна 25 ц.

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ірина Артим

ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ

ПОЕЗИ в кольоровій окладці 40 поезій. 75 сторінок

Ціна 25 ц.

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ірина Артим

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Br. 259, will be held Sunday, March 19, at 1903 W. 51st St., at 2:00 P. M. — P. Trusniak, Treas.

ПОНКЕРС, Н. П. — Тов. Поділь- ська Січ, від 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в не- ділю, 19 березня, в селі Амер. Укр. Клубу при Вашингтон ул., в год. 2. пополуудні. Довгуючі члени про- сяться прийти і виплатити свої нале- жності. — За уряд: Н. Мазур, пр.; В. Майданік, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, від 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 19. березня, в год. 6. ввечір, в У. Н. Домі, 183 Fleet St. Обов'язком кожного чле- на є прийти, виплатити свої вкладки і як можливо вписати нових членів. На зборах почуємо проєкт на кон- венцію УНС від наших делегатів. — І. Грабар, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Вр. св. Юрія, від 238, відбу- дуться в суботу, 18. березня, тощо в год. 7:30 ввечір. Прийняття всіх членів обов'язкова. — Уряд.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Тов. За- порозька Січ, від 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. березня, в год. 2. пополуудні, в галі цер- ковної. Проситься всіх членів зій- ститись на час. Довгуючі члени мають сплатити свою належність, бо інак- ше можуть бути суспендовані. Буде- мо приймати нових членів до Тов. і до У. Н. Союзу. Адреса секр.: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J. — За уряд: Г. Воліньський, пр.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

СТЕФОРД, КОНН. — Місячні збори Вр. св. Арх. Михайла, від 350, відбудуться в неділю, 19. березня, в год. 2. пополуудні, в церковній галі на Грінвіч Еве. Просимо всіх членів і членів прийти точно на час, бо є важні справи до полого-дження. — В. Карп, пр.; В. Вла- шук, кас.; І. Михайлишин, секр.

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода“.

Дрібні Оголошення

„УКРАЇНСЬКИЙ МІД“

Чистий, липовий, ясний, з власної пасіки. 1 кварта за долара. Коли замовляєте дві кварта — пошту оплачує сам.

STEFAN NAYDA 28½ N. Division St., Auburn, N. Y.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО БАРЕБЕРА,

котрий має свій лайценс. Рент задармо. По ближчій інформації пишуть:

JACOB PASTUCK Baptistown, New Jersey

ШИФКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на остан- ній пошті.

АФІДЕВІТИ, петитії та інші потрібні документи на spro- вадження кривих і знайомих до Америки зі ski- тальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО дома та всякого роду бізнеси. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A, NEW YORK 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО В НЬО ЙОРКУ

Видавець: Я. ПАСТУШЕНКО

повідомляє Українське Громадянство на Еміграції, що з днем 15. березня 1950 р. розпо- чинає свою видавничу діяльність випуском журналу сатири і гумору

„ЛІС“

під редакцією відомого мистця-карикуриста ЕДВАРДА КОЗАКА і при співпраці інших українських мистців та письменників-гумористів.

„ЛІС“ буде появлятися 1-ого і 15-ого кожного місяця. Ціна поодинокого числа 15 центів; річна передплата в Злучених Державах 3.00 доларів.

Українське Видавництво в Нью Йорку планує в майбутньому поширити свою ді- яльність і друкувати іншого роду періодичні видання та книжки, в першій мірі ново- написані і недрюковані це твори українських письменників, щоб у той спосіб дати їм змо- гу проявити їхнє мистецтво і громадське обличчя в нових обставинах.

Взагалі Українське Видавництво ставить собі за мету: 1) прийти з підтримкою та допомогою українським інтелектуалам, які знайшлися сьогодні в дуже важкому поло- женні і в багатьох випадках не спроможні заробити собі на прожиття фізичною пра- цю, та 2) якнайбільше поширити друковане слово серед нового та старшого поколінь української еміграції, як також зацікавити українським мистецтвом та культурою мо- лодих наших Братів, народжених на еміграції.

Віriamo, що загаль Українського Громадянства на Еміграції піде нам назустріч і ма- совою передплатаю журналу „ЛІС“ причиниться до здійснення намічених нами завдань.

Передплату на журнал і всю кореспонденцію просимо посилати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING, P. O. Box 394, Cooper St., NEW YORK 3, N. Y.

Українські часописи поза межами ЗДА просимо переддрукувати це повідомлення.

Ч. 201. ЖИВНІ СМОЛОСКИП.

AT THE SIGHT OF THE SMOKE TARZAN INSTINCTIVELY SENSED DANGER. "DOWN," HE ORDERED.

THE NEXT INSTANT A TERRIFIC EXPLOSION BLEW OUT THE FRONT OF THE HOUSE.

BOTTLES OF FLAMING CHEMICALS FLEW IN ALL DIRECTIONS—ONE OF THEM AT MOLAT—

---AND IN A MOMENT HE WAS ENVELOPED IN FLAMES.

На вид диму Тарзан збагнув

„Відряду небезпеку й крикнув:

„На землю!“

В наступній хвилині страш- ливий вибух висадив фронт

дому.

Пляшки горючих хемікалій

разлетілися у всіх напрямках,

а одна вдарила Молата...

...який в одній хвилині був

обнятий полумінню.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИХ СПОСІВ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕ „ЛЕНТОЛ СЕРВІНГ“!

В. Володимир Пархуць український погребник

заряджує похоронами по \$150

низьких цінах від \$150

Модерна Каплиця БЕЗПЛАТНО

Клічте в день і в ніч!

WOODROW W. PARHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City

Tel. ORegon 3-2057

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,

New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5746

Дні пошлі в модерні колониаль- нім стилі каплиці.

Першорядна обслуга в усіх по- хоронах без різниці масткового стану.

ІВАН БРОНАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує похоронами по \$150

ціні так низькій як

ОВСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ДРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКС, БРООКЛІН, НЕВ

YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2558

\$1.98 СЕНЗАЦІЙНИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК ЦЕЙ КУПОН ВАРТ \$3.02 НОВЕ, ПОСПІШИТЕ ПЕРО \$1.98

BALL POINT PEN

3 ПОЛІСОЮ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ УСЛУГУ 10 РОКІВ

ПІШЕ ДО 3 РОКІВ БЕЗ ВІДНОВИ ЧОРНИЛА

Цей купон, а до того тільки \$1.98, дає право посідачеві до славного, в цілій країні розголошеного нового, округло закін- ченого пера TOWNSEND (вартості \$3.00). Не посилайте гро- шей—Виплатіть купон — Заплатите при дорученні поштою.

Прому вислати мені негайно — одне перо за \$1.98 — два пера за \$2.98. Хто замовить два пера заощадить \$1.00.

Ім'я

Адреса

Пішліть до: Valworth, Dept. C, 84 E. 42 St., Brooklyn 3, N. Y.